

092017

LUŠKI

Interni časopis Luke Koper

TISKOVINA / Poština
plačana pri pošti
6104 Koper - Capodistria

glasnik

Foto: Mateja Clarici

Silos
praznuje
30
let

Poslovanje
v
prvem
polletju

Okoljska
delavnica

Spletna
varnost

Večja varnost privezov v tretjem bazenu

Sredi avgusta smo ob robu tretjega bazena namestili novo privezno bojo, ki bo služila ladjam, privezanim ob rampo večnamenskega terminala.

Na podlagi študije o varnosti plovbe, ki so jo leta 2015 pripravili na Fakulteti za pomorstvo in promet, smo aprila letos oddali javno naročilo za postavitev nove boje koprskemu podjetju

Adriaing, za katerega je dobavo in vgradnjo privezne boje izvedel podizvajalec Sirio. Sredi avgusta so bojo namestili na predvideno lokacijo, še pred tem pa sanirali in premaknili sidrišče obstoječe, manjše boje, ki ga je v začetku junija ob neurju izruvala tam privezana ladja. Ta je po nesrečnem spletu okoliščin zrušila obalno dvigalo na terminalu za premog in železovo rudo.

Na bojo sta z verigo privezani dve enajsttonski sidri. Zanimivost: veriga je z nesrečne potniške ladje Costa Concordia, ki je potonila leta 2012 ob italijanski obali.

Za učinkovito delovanje sidra poskrbi posebna večtonska utež oz. sinker (na sredini), ki prepreči morebitno gibanje sidra v navpični smeri.

Nova boja je s sidroma približno dvainpolkrat močnejša od dosedanje in zdrži do 150 tonske potege, kar bo skupaj z manjšo bojo zagotavljalo varnejši privez. Na bojo je nameščena posebna kljuka (»quick release hook«), ki omogoča hiter odvez ladje v primeru nesreče, tudi če ladijske vrvi niso sproščene. Hkrati pa taka kljuka pri normalnih

pogojih omogoča hitrejši in predvsem lažji odvez ladje. Kljuka deluje tako, da se s potegom dodatne vrvi, ki je nameščena na kljuki, le-ta odpre in sprostí ladijsko vrv. Ta postopek privezovalec izvede kar iz čolna in mu ni potrebno splezati na samo bojo.

Tekst in foto:
Rok Štemberger

Mesečni rekord terminala za tekoče tovore

Avgusta smo na terminalu za tekoče tovore »pretočili« za 132.000 ton različnih tekočin, kar predstavlja absolutni mesečni rekord ladijskega pretovora v zgodovini pristanišča. Tudi sicer se je pretovor vseh tekočih tovorov v pristanišču opazno povečal in v obdobju januar – junij 2017 dosegel 1,87 milijona ton, kar je 11 odstotkov več kot v enakem obdobju lani.

Porast so omogočile predvsem nove zmogljivosti na terminalu; septembra 2016 smo zaključili z gradnjo treh rezervoarjev skupne kapacitete 60.000 m³, ki jih uporabljamo za skladiščenje letalskega goriva in dizla. Strankam smo tako omogočili prihranek pri ladijskem prevozu, saj zaradi večjih zmogljivosti na terminalu lahko sprejemamo večje ladje, zaradi česar smo na tržišču še

bolj konkurenčni. Za 100 metrov smo podaljšali tudi bližnja železniška tira, kar omogoča boljšo produktivnost pri železniških odpremah. Pričakujemo, da bo terminal, predvsem v vlogi distribucijskega središča za letalsko gorivo, v prihodnje še uspešneje deloval, saj so potrebe letališč v Evropi vse večje.

Luški glasnik je interni časopis Skupine Luka Koper. Izdaja Luka Koper, d. d. Odgovorni urednik: Sebastjan Šik Redaktorica: Mateja Dominko Uredniški odbor: Jure Barovič, Špela Bertok, Kristijan Bračun, Tjaž Cedilnik, Mateja Clarici, Tatjana Jazbec, Karin Kleva, Sonja Kranjec, Andreja Ličen Čok, Ingrid Maršič, Jure Mirnik, Sara Morato, Lea Polh Baša, Metka Sušec Praček, Mirko Slosar, Korado Špeh, Katja Štercin Madruša, Klemen Štravs, Miha Uršič, Ivana Vujanovič, Dragan Zlatanović, Mara Žerjal Ilustracije: Klemen Valenčič Karikatura: Elvis Božič E-pošta uredništva: luskiglasnik@luka-kp.si Sedež družbe: Luka Koper, d. d., Vojkovo nabrežje 38, 6501 Koper Kreativna zasnova in AD: Studio Kernel, D. Brečko Požanel Produkcija: ČZD Primorske novice Tisk: Tiskarna Vek Koper Naklada: 1650 izvodov Časopis je brezplačen. Za reprodukcijo vsebine je potrebno pisno soglasje uredništva.

Ne zavidam ljudem, ki se bodo 24. septembra odpravili na volišča

Foto: Mateja Dominko

Kaj boste obkrožili na referendumu?

Poletje je prehitro minilo. Resda je bilo vroče, na trenutke nevzdržno, vendar to, čemur smo priča v teh septembrskih dneh, ni ničemu podobno! Lani smo uživali v blagi jeseni vse do decembra, letos pa očitno plačujemo za vse sušne dni v minulih mesecih. Ampak taka je narava. Nepredvidljiva. Ali pa maščevalna, če sodimo po naravnih nesrečah, ki se dogajajo v teh dneh po svetu. Je to res posledica človeških dejanj? Kdo bi vedel. Je pa zagotovo človeški faktor botroval nesreči potniške ladje Coste Concordie leta 2012, ko je pri italijanskem otoku Giglio umrlo 32 ljudi. Zakaj sem se tega spomnil? Ker imamo del verige s te nesrečne ladje danes v koprskem pristanišču. O tem lahko več preberete v članku. Nisem vraževeren, ampak vseeno upam, da je kdo poskrbel za blagoslov te verige, preden so jo spustili na dno tretjega bazena, kjer bo na novi boji skrbela za varen privez ladij. Usode ne gre izzivati. Spomin na junijsko nesrečo, ko je ladja s trkom zrušila dvigalo na obali terminala za razsute tovore je namreč še zelo svež. O tem še vedno priča zrušeno dvigalo, ki ga v teh dneh počasi režejo in odvažajo.

Letos si je nesreča očitno za tarčo izbrala koprsko pristanišče. Niti teden po nesreči dvigala so se med pretovorom ladje zrušili kontejnerji. Konec julija pa smo žal imeli tragično nesrečo med razkladanjem ladje s sojo. Dogodek je vse pretresel, saj so nesreče s smrtnim izidom v pristanišču na srečo redkost. To nikakor ni olajševalna okoliščina. Se pa ljudje običajno le v takih primerih zamislimo, da varnost pri delu ni zgolj neka krilatica, ki si jo je izmislil zakonodajalec, ampak bi morali to zavedanje živeti vsak dan, v slehernem trenutku, še posebej v pristanišču, kjer se prepletajo morski, cestni in železniški promet. »Safety first« - varnost na prvem mestu!

Tudi s poslovodstvom očitno nimamo sreče. V zadnjih desetih letih ni niti enemu članu uprave, razen delavskemu direktorju uspelo dokončati mandata. Vedno se najde kdo, ki mu neka uprava ni po godu. Glede na sklepe zadnje skupščine tudi ta

ne uživa podpore. Četudi je poslovanje dobro, kot dokazujejo rezultati prvega polletja. Ni vloga Luškega glasnika, da bi se postavil na katerokoli stran. Zagotovo pa ne more biti nihče zadovoljen s takim stanjem. Ne zaposleni, ki neposredno občutimo vsakršno spremembo, kakor tudi ne pristaniška skupnost, ki prav tako potrebuje stabilne in zanesljive poslovne odnose. Ampak Luka Koper ni osamljen otok sredi oceana, kot sam rad večkrat spomnim. Živimo v času in družbi, kjer je vse relativno. Slovenija doživlja visoko gospodarsko rast in zdaj ni čas, da bi se ukvarjali z etiko in moralo. Zdaj je čas za kovanje dobičkov, ekonomskih, političnih, osebnih. Moraliziranje sodi v čas krize, ki smo jo očitno hitro pozabili in se ničesar naučili. Življenje hitro teče in kot vemo, je hitrost med najpogostejšimi vzroki nesreč.

Ko bo izšla naslednja, oktobrska številka Luškega glasnika, bo referendum o zakonu o izgradnji drugega tira že mimo. Takrat bomo že vedeli, ali je zakon stopil v veljavo ali ne. Do takrat pa se bo treba oborožiti s koristnimi informacijami, ki nam bodo v pomoč pri obkroževanju pravega odgovora. Zaenkrat je takih koristnih informacij bolj malo. Zagovorniki zakona pravijo, da brez tega ne bo drugega tira. Nasprotniki pa trdijo, da drugega tira, kot je bil zamišljen, ne potrebujemo. Ne zavidam ljudem, ki se bodo 24. septembra odpravili na volišča. Bodo podprli zakon, ki ga je večina strokovne javnosti in tudi del vladajoče koalicije ocenil kot slabega ali bodo proti in morda sokrivi, da drugega tira še lep čas ne bo? Katera odločitev je manj slaba? Osebo sicer nisem tako črnogled. Projekt izgradnje drugega tira je z izdanim gradbenim dovoljenjem in z izvlečnim tirom že tako daleč, da si težko predstavljam, da bi se na tej točki ustavil. Tudi za to vladno koalicijo, ki drugega tira sicer ni zapisala v koalicijsko pogodbo, bo tako pomemben projekt dovolj mamljiv, kljub, ali pa prav zaradi volitev prihodnje leto.

Sebastjan Šik

Nova mobilna uvrečevalna naprava na TST

Zaradi novega posla za pretovor umetnih gnojil smo se odločili posodobiti naše zmogljivosti in zato investirali v sodoben stroj, ki bo pohitril postopek in dvignil našo učinkovitost.

Nova uvrečevalna naprava bo namenjena pakiranju umetnega gnojila v »big bage« oz. vreče z nosilnostjo od 100 do 1.200 kg. Naprava je mobilna in jo lahko premikamo glede na potrebe po skladiščih, zato je to bistvena funkcionalna prednost za naš delovni proces.

Postrojenje je sestavljeno iz dveh vsipnikov, treh tekočih trakov in kalibrirane ter certificirane komercialne tehnične. Večjo učinkovitost omogočata dva ločena zbiralna trakova, ki napolnjene vreče pomikata v doseg viličarja. Vsi izpostavljeni deli konstrukcije so izdelani iz nerjavečega jekla (inox), saj lahko mineralna gnojila navadno jeklo poškodujejo.

Da smo šli s to investicijo v pravo smer, potrjuje tudi veliko zanimanje konkurentov iz sosednjega pristanišča, ki so si že prve dni prišli ogledat našo novo pridobitev.

Sodobno uvrečevalno napravo je izdelalo podjetje RS Trading na Bavarskem. Stroj so sredi julija pripeljali v naše pristanišče, izvedli poučevanje vzdrževalcev in upravljalcev ter ga predali v uporabo Terminalu za sipke tovore.

Foto: Mateja Dominko

Pričela se je zahtevna odstranitev dvigala

Dokončno slovo obalnega dvigala MD1 na EET

Foto: Goran Kocjančič

Splet nesrečnih okoliščin je 7. junija povzročil zrušenje obalnega dvigala na Evropskem energetske terminalu, dva meseca kasneje pa se je dvigalo dokončno začelo poslavljati od Luke Koper. 16. avgusta je izbrani italijanski izvajalec Midolini pričel z razrezom 26 let starega mostnega obalnega dvigala. Že kmalu po nesreči so z 860-tonskega dvigala zaradi varnosti in nujne sanacije poškodovanega transportnega sistema odstranili za 79 ton težkih sestavnih delov, konec poletja pa so se začeli celovit razrez, demontaža in odstranitev preostalega dvigala. Delo bo po terminskem planu trajalo do sredine oktobra, izvajalec pa pri delu uporablja dve mobilni dvigali z nosilnostjo 500 in 100 ton.

V Francijo preko Kopra

Novomeški Revoz je bil po naših podatkih to poletje super produktiven, zato so se logistični gurugi namesto za običajen kamionski prevoz po turistov polnih cestah, odločili za bolj učinkovitega - ladijskega. K nam je v juliju in avgustu prišlo 4.589 novih "slovenskih" Twingov in Cliov, vozila francoske znamke slovenskega porekla pa so ladje odpeljale v Marseille.

Revoz d. d. je edini proizvajalec avtomobilov v Sloveniji, lastnik je francoski Renault. Trenutno za Skupino Renault, ki je tudi 100% lastnik, kot edina tovarna za celotno evropsko tržišče izdelujejo novega Renault Twinga III, za Daimler pa štirisedežnega Smarta Forfour za svetovno tržišče.

Foto: Claudio Novak

Na referendumu bomo odločali o zakonu o drugem tiru

Civilna iniciativa Davkoplačevalci se ne damo je 27. junija v državni zbor vložila zadostno število podpisov za razpis referendumu o zakonu o drugem tiru. Poslanke in poslanci so nekaj dni kasneje določili, da bo referendum v nedeljo, 24. septembra.

Na referendumu bomo z DA ali NE odgovarjali le na eno vprašanje, in sicer:

Ali ste za to, da se uveljavi ZAKON o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača-Koper, ki ga je sprejel državni zbor na seji 8. maja 2017?

Vladni zakon sicer določa pogoje in način izvedbe projekta drugega tira, upravljanja in gospodarjenja z drugim tirom, financiranja projekta ter odplačilo

investicije, za katerega je predvideno zvišanje cen oziroma dodatne dajatve pri tunelninah, cestninah in storitvah Luke Koper.

Zakon bo padel v primeru, da bo proti njemu glasovalo najmanj 20 % vseh volilnih upravičencev, kar je okoli 340.000 volivcev.

Išče se izvajalec za dostopne ceste za drugi tir

Direkcija RS za infrastrukturo je 25. avgusta objavila razpis za oddajo ponudb za izvedbo 20 milijonov EVROV vrednih pripravljalnih del za gradnjo drugega železniškega tira med Divačo in Koperom. Zainteresirani izvajalci lahko svoje ponudbe oddajo do 10. oktobra 2017. Med razpisanimi pripravljalnimi deli je predvsem gradnja dostopnih cest, ki jih bodo potrebovali pri gradnji drugega tira.

Foto: Mateja Dominko

Srečanje s predstavniki KS Koper center

Gostom smo predstavili razvojne načrte Luke Koper in prikazali naše okoljevarstvene aktivnosti s poudarkom na okoljski strategiji družbe do leta 2030.

Foto: Sebastjan Šik

V Luki smo 31. avgusta sprejeli člane sveta Krajevne skupnosti Koper center. Peljali smo jih tudi na ogled pristanišča in posebej kontejnerskega terminala, ki je najbližje mestnemu jedru in bomo vanj tudi v naslednjih letih največ investirali. Predstavili smo novo obliko zvočnega alarma (t. i. beli zvok), s katerim smo pred kratkim zamenjali vse piskače na dvigalih in tako ukinili zvok, ki je bil za okolico najbolj moteč.

V Luki Koper se bomo še naprej trudili krepiti dialog in sodelovanje z lokalno skupnostjo, saj se zavedamo, da vpliv pristaniške dejavnosti najbolj občutijo prebivalci, živeči v neposredni bližini pristanišča.

Zanimivi tovari

Iz Bremerhavna so v juliju z ladjo k nam pripotovale tri velike cisterne. Vsaka je tehtala 75 ton, dolga je bila 26 metrov, zato je bil tako luški pretovor kot tudi nadaljnji prevoz svojevrsten podvig. Ko je bila cisterna naložena na tovornjak za izredne prevoze, je bila kompozicija dolga kar 60 metrov, za premagovanje vzponov na cesti do škofjeloškega Terma pa je imela zadaj še dodaten kamion, ki je težek tovor potiskal. Posel je organiziral DB Schenker.

Cisterne so naši generanci iz ladijskega trupa na kopno poznavalsko prekladali z dvema avtodvigalom hkrati.

Foto: Mateja Dominko

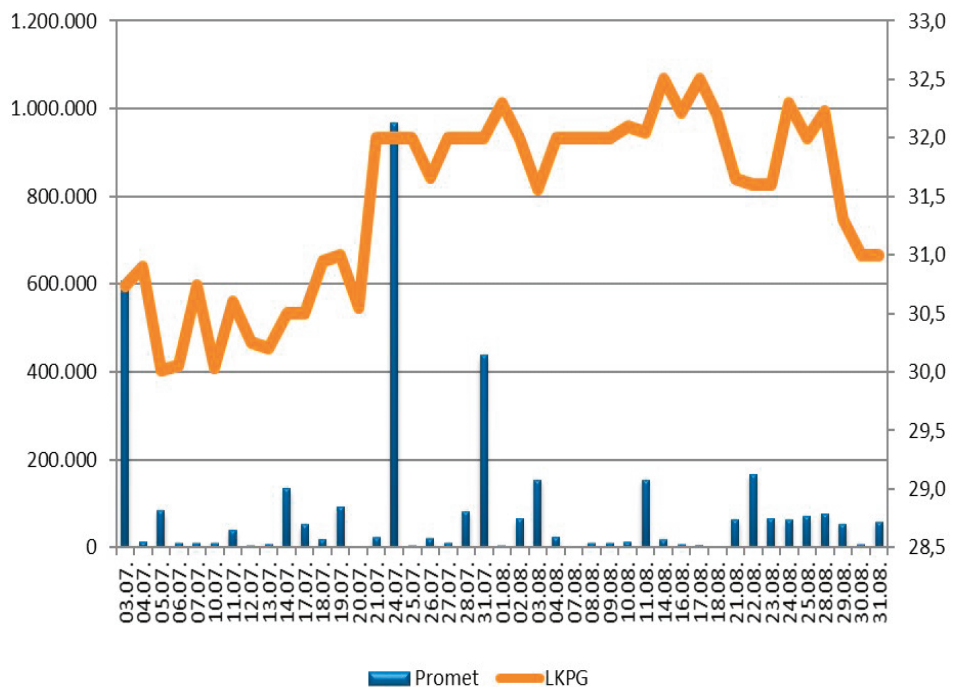

Delnica Luke Koper, d. d., v juliju in avgustu

V juliju in avgustu je povprečni zaključni tečaj delnice Luke Koper, d. d., znašal 31,46 evra, sicer pa se je njegova vrednost v preteklih dveh mesecih gibala med 30,01 in 32,50 evra. Pri tem je bilo sklenjenih 373 borznih poslov in poslov s svežnji, skupni promet za to obdobje pa je dosegel 3.710.497 evrov. Ob tem je lastništvo zamenjalo 117.617 delnic.

Najvišji tečaj, po katerem so bili sklenjeni posli, je znašal 32,90 evra, najnižji pa 30,01 evra. V primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta je delnica pridobila 34 odstotkov vrednosti, medtem ko je v primerjavi s tečajem ob koncu leta 2016 njena vrednost višja za 24 odstotkov. Tržna kapitalizacija delnic Luke Koper je na zadnji dan avgusta znašala 434.000.000 evrov.

Andreja Ličen Čok

Gibanje vrednosti delnice LKPG in dnevnega prometa v juliju in avgustu 2017

Ključni kazalci poslovanja ob polletju navzgor

Skupina Luka Koper je po nerevidiranih podatkih letošnje polletje zaključila s 108 milijoni evrov čistih prihodkov od prodaje, kar je 8 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Ob tem je Skupina ustvarila 27,4 milijona evrov čistega dobička oz. 15 odstotkov več kot ob lanskem polletju.

Skupni ladijski pretovor je dosegel 11,9 milijona ton oz. 6 odstotkov več, pri čemer so največjo rast zabeležili kontejnerji ter tekoči tovari (vsak za +11 %). Nekoliko se je zmanjšal obseg ladijskega pretovora avtomobilov (-2 %), predvsem zaradi izpada prometa zaradi

političnih razmer v Turčiji, kljub temu pa je družba uspela to deloma nadoknaditi s posli na ostalih trgih. Zmanjšal se je tudi segment generalnih tovorov (-11 %), predvsem na račun manjših količin lesa zaradi nestabilnih razmer v severni Afriki in Bližnjem vzhodu ter splošnega trenda kontejnerizacije, ko se povečuje delež blaga, ki se ga zaradi nižjih stroškov prevaža v kontejnerjih.

V obdobju od januarja do junija 2017 je bilo za naložbe namenjenih 29,4 milijona evrov, kar je 5 odstotkov več kot lani in odstotek nad poslovnim načrtom. Večina naložb je bila usmerjenih v

kontejnerske zmogljivosti kot so nova RMG dvigala, terminalski vlačilci in urejanje novih ter obstoječih skladiščnih površin, s katerimi želimo izboljšati notranjo logistiko. V navedenem obdobju se je skladno s povečanjem prometa povečalo tudi število zaposlenih v Skupini Luka Koper, in sicer za 35 zaposlenih. S tem se nadaljuje trend zaposlovanja zadnjih treh let, ko je družba v povprečju zaposlila po 50 novih sodelavcev na leto.

Rok Štemberger

(v evrih)	Luka Koper, d. d.			Skupina Luka Koper		
	jan - jun 2017	jan - jun 2016	IND 2017/2016	jan - jun 2017	jan - jun 2016	IND 2017/2016
Čisti prihodki od prodaje	105.542.678	96.367.329	110	108.014.323	101.147.802	107
Poslovni izid iz poslovanja (EBIT)	30.952.334	25.696.083	120	31.868.195	28.096.756	113
Poslovni izid iz poslovanja pred amortizacijo (EBITDA)	43.721.889	38.522.867	113	45.093.961	41.415.462	109
Poslovni izid iz financiranja	1.055.784	297.737	355	-490.557	-991.929	49
Poslovni izid pred davki	32.008.118	25.993.820	123	32.241.113	28.114.291	115
Čisti poslovni izid	27.119.155	21.925.643	124	27.376.397	23.712.736	115
Naložbe	29.213.351	27.448.305	106	29.390.930	27.950.347	105
Število zaposlenih (30.6.)	909	866	105	1.090	1.055	103

Nadzorni svet družbe v novi sestavi

Po junijski skupščini delničarjev se je prenovljeni nadzorni svet prvič sestel 14. julija na konstitutivni seji in za predsednika nadzornega sveta imenoval **Rada Antoloviča**, za namestnika pa mag. **Uroša Ilića**. Imenovani predstavniki kapitala so še mag. **Andraž Lipolt**, mag. **Milan Jelenc** in **Barbara**

Nose, medtem ko **Sabina Mozetič** ostaja predstavnica lokalne skupnosti. Ostali člani so predstavniki delavcev **Mladen Jovičić**, **Marko Grabljevec** in **Rok Parovel**.

Na isti seji so nadzorniki sprejeli tudi načrt dela in oblikovali štiri komisije, ki so usposobljene za posamezna področja in pomagajo

nadzornemu svetu pri odločitvah: revizijska komisija, kadrovska komisija, komisija za organizacijo in procese ter komisija za naložbe. Štirinajst dni kasneje so se člani nadzornega sveta ponovno sešli, z delom so pričele tudi vse komisije, ki so sprejele osnutek delovnega načrta. Na tej seji je uprava družbe komisiji za organizacijo in

procesne predala tudi vse analize, vezane na področje izvajalcev pristaniških storitev, ki bodo komisiji osnova za nadaljnje delo. Nadzorniki so se v avgustu sestali še enkrat in se na seji seznanili z nerevidiranim poročilom o poslovanju v prvih šestih mesecih letošnjega leta. Rok Štemberger

Kitajska delegacija z AGRE z zanimanjem tudi v Koper

Na obisku v Luki Koper je bila delegacija kitajskih gospodarstvenikov, ki se je predstavila na sejmu AGRA Gornja Radgona 2017. Obisk sta organizirali slovensko in kitajsko ministrstvo za kmetijstvo. Poleg Luke Koper so se na sejmu predstavili tudi Sekcija pristaniških špediterjev Slovenije in nekateri lokalni špediterji.

Goste je predvsem zanimal pretovor in skladiščenje hrane ter pijače. Pri ogledu terminalov smo jim zato podrobneje predstavili terminal za hlajene tovore in jim skupaj s Sekcijo pristaniških špediterjev predstavili postopke pri uvozu in izvozu hrane ter prednosti Luke Koper kot vstopno-izstopne točke za hitro pokvarljivo blago.

Primož Benčič

Kitajska je na sejmu v Gornji Radgoni nastopala kot država partnerica, ki se je predstavila s kar 24. svojimi podjetji. Njihova močna gospodarska delegacija je obiskala tudi Luko Koper, pri čemer jih je posebej zanimala logistična pot in obravnava živil. Foto: Agra 2017

Prenočišča Prisoje in hotel naprodaj

Hčerinska družba Luka Koper Pristan upravlja z Garni hotelom Pristan in s Prenočišči Prisoje, ki pa so v lasti matične družbe. Skladno s strategijo skupine se v razvoj hčerinske družbe ne namerava vlagati, saj ne gre za pristaniško dejavnost, zato smo želeli obe nepremičnini prodati.

Tako so že pred tremi leti ponudili v prodajo Prenočišča Prisoje, vendar pravega kupca takrat ni bilo. Direktor družbe Luka Koper Pristan **Darko Grgič**: »V tem času smo novejši objekt obnovili. Tako smo med drugim z Univerzo na Primorskem sklenili dogovor o koriščenju naših kapacitet.«

Po treh letih smo nepremičnino znova ponudili trgu, kjer se je za najprimernejšega kupca izkazala Univerza na Primorskem.

26. avgusta je Luka Koper pozvala zainteresirane pravne in fizične osebe še k oddaji ponudb za nakup Garni hotela Pristan. Grgič: »Po letnem načrtu moramo do konca leta realizirati še projekt obnove dela hotela, ki zajema pritličje z recepcijo, dostop in parkirišče. Lastna sredstva za to imamo, tako da bi lahko uspešno delali naprej tudi v primeru, da hotela ne bi uspeli prodati.«

Prodajo luških nepremičnin vodijo v področju nabave, zato nam je vodja **Nebojša Topič** pojasnil: »Prijave na razpis za nakup hotela zbiramo do 15. september. V sklopu Prenočišč Prisoje je še en starejši objekt, ki ga nismo uspeli prodati, vendar lahko funkcionira samostojno.«

Sonja Kranjec

TalkNET: za boljšo koordinacijo udeležencev v logistiki

Benetke so 6. in 7. julija gostile uvodni sestanek projekta TalkNET - Prometna in logistična mreža zainteresiranih strani.

Projekt vodi pristaniška uprava Benetke, projektni člani pa so vsa glavna

pristanišča in prometna ministrstva iz držav partneric Češke republike, Italije, Madžarske, Nemčije, Poljske, Slovaške in Slovenije. 85 odstotkov vrednosti projekta TalkNET financira Evropski

Zoltan Haasz iz rečnega pristanišča Freeport Budapest med predstavitvijo.

Foto: TalkNET

sklad za regionalni razvoj. V Luki Koper projekt koordinira **Drago Ratoša** s pPodročja strateškega razvoja.

Cilj evropskega projekta TalkNET je izboljšati multimodalne rešitve pri transportu tovora s koordinacijo udeležencev v transportni verigi, povezovanjem posameznih deležnikov ter učinkovitim upravljanjem logističnih centrov. Dodana vrednost projekta je mednarodna udeležba, kjer si posamezni deležniki izmenjujejo informacije ter dobre prakse glede dveh ključnih tem: učinkovitost in povezanost multimodalnih vozlišč ter ECO inovacijske rešitve.

Zanimivi tovari

Poleti smo pretovarjali tovor, ki zaradi velikih dimenzij in tonaže potuje v več pošiljkah. Gre za spiralno ohišje (190 ton, dimenzij 20-20-10 metrov), dve turbini (gonilnik turbine je težek 50 ton) in dve zaporni loputi s premerom okrog 6 metrov za hidroelektrarno Khoda Afarin na severu Irana. Opremo izdeluje Litostroj Power iz Ljubljane, prve kose pa so že poslali na pot "domov". Tovor velikih dimenzij tako potuje najprej iz Ljubljane do Kopra po avtocesti, od nas proti Port Saidu pa z ladjo. Tam ga prekrajo in pot nadaljuje do luke Bandar Abbas, nato pa ga čaka še cca 2.000 km vožnje čez cel Iran do končne destinacije – reke Aras na meji med Iranom in Azerbajdžanom.

Litostroj Power je preko Luke Koper v letih 2000 do 2010 prepeljal za 3.000 ton opreme, tokratne pošiljke pa bodo predvidoma zapuščale Slovenije še v letu 2018. Foto: Kristijan Bračun

Foto: Jordan Štokelj

Nova strojna metla

V Inpu smo za čiščenje luških površin razpolagali z dvema pometalnima strojema - enim novejšim, Dulevo 5000, letnik 2010 in drugim starejšim, Bucher City Cat 5000, letnik 2005. Slednjega smo zamenjali za novega, saj so se zaradi iztrošenosti in vse pogostejših ter večjih okvar v zadnjih letih, stalno večali stroški vzdrževanja. Poleg vedno daljših in pogostejših popravil se je zmanjšala tudi razpoložljivost stroja, zato smo se odločili za nabavo novega stroja proizvajalca Dulevo. Stroj je tip 6000 Revolution in je po lastnostih ter tehnologiji delovanja enak predhodnemu, le da ima večji zalogovnik (predhodni je imel 5 m³, novi pa ima 6m³) ter sodobnejšo opremo in motor EURO 6.

Prof. dr. **Danica Purg**,
direktorica IEDC - Poslovne šole Bled

»Na IEDC - Poslovni šoli Bled smo ponosni, da smo prispevali svoj delež k razvoju Luke Koper. Njeno vodstvo se je v začetku 90. let, na čelu z direktorjem Koreličem, zavedalo, da sta novo znanje in tehnologija ključna za rast in razvoj ter uresničitev ambicije, da postane ključno pristanišče v Jadranskem morju. Luka Koper je postala podpornica in partnerka IEDC-ja, ki je z različnimi seminarji ponudil njenemu vodstvu in zaposlenim novo znanje, prineseno od najrazvitejših v svetu.

Najbolj mi bo ostal v spominu seminar o logistiki pred skoraj dvema desetletjema, kjer sta dva ameriška profesorja nekaj dni predavala in povezovala razpravo o velikopoteznih načrtih Luke Koper in o takrat novorojeni ideji o globalnem logističnem centru v Sloveniji. V Luko smo pripeljali tudi menedžment pristanišča v Rotterdamu, naši MBA študentje pa so v okviru svojega študija pripravili več svetovalnih projektov. »Nova svilna« pot, na kateri je Luka Koper danes, zagotovo prinaša nove

možnosti razvoja in njeno še večjo mednarodno uveljavitev na tej poti.

Luka je zame veliko več kot naše največje pristanišče, ki je ponos naši državi in Primorski. Je slovensko okno v svet, je inspiracija za vse, ki imamo radi Slovenijo in ki menimo, da je Slovenija pomembna država na zemljevidu sveta. Ko sem se pred nekaj meseci v Koreji obiskala naše diplomante in se sprehajala po Seulu, mi je človek na cesti na odgovor, da sem iz Slovenije, rekel: »O, Koper!« »Da,« sem veselo pritrdila in bila še bolj ponosna, da jo imamo, Luko Koper!

Ker sem sama 60. obletnico že praznovala, vem, da je to lep jubilej in obdobje, ki prinaša ustaljenost, hkrati pa se ne da, in hiti z mlajšimi naprej. Draga Luka Koper, želim Ti vse dobro ob rojstnem dnevu, vsem Tvojim zaposlenim (bivšim in sedanjim), pa velika zahvala za dobro opravljeno delo. Srečno in še veliko uspehov!«

Foto: Arhiv IEDC

Oče in sin **Mile in Zlatko Dakič**,

DDD - Dezinfekcija, dezinsekcija, deratizacija

Mile: »V Koper sem prišel leta 1967, da bi organiziral službo za izvajanje dezinfekcije, dezinsekcije in deratizacije (DDD). Dejavnost DDD je lahko izvajal izključno Zavod za zdravstveno varstvo. Takrat sem se prvič srečal z Luko Koper, ki je bila miniaturna. Imela pa je že komore za dozorevanje banan. Fumigirali smo blago in se skupaj razvijali. Tedanji komercialni direktor **Emil Bandelj** je kontrolnim hišam, špediterjem in drugim predstavljal pomen naše dejavnosti. Skupaj smo skrbeli za kakovost krmil in prehrabnih artiklov. Leta 1991 sem odšel iz zavoda in ustanovil svoje podjetje DDD s sedežem na kontejnerskem terminalu, zato da bi bili čim bližje luki in na razpolago 24 ur na dan. Trudili smo se, da bi Luka dosegala čim boljše rezultate. Ko smo nekoč opravili dezinsekcijo zaradi ščurkov na neki ladji, so bili lastniki zadovoljni in rezervirali isto ekipo za prihodnjic.«

Miletov sin **Zlatko** je bil najprej pomorščak, nato se je leta 1993 zaposlil kot pilot in tedaj se je tudi prvič srečal z Luko Koper. Od leta 1996 pa dela v družbi DDD. »Smo člani svetovne mreže izvajalcev fumigacije v pomorskem transportu. Stalno potujemo po svetu, osvajamo nova znanja in opremo. Ko se je v zadnjih letih pojavilo večje število stenice, smo pripravili sodobno opremo, da bi preprečili njihovo širjenje. Povečuje se tudi število insektov, nove vrste komarjev, nove bolezni, virusi. Zgodilo se je, da nismo prepoznali določene žuželke, zato smo jih pošiljali celo v ZDA, da smo jih spoznali in tako lahko

uničili. Več žitaric in krmil pomeni tudi več njihovih matičnih škodljivcev, ki jih moramo zatirati.«

Mile: »Glodavci so naši stari znanci in so prenašalci bolezni. Leta 1967 se je okoli 70 ljudi v luki zastrupilo s hrano. V menzi so namreč podgane in miši s salmonelo okužile ribe. Spomnim se tudi nenavadnega dogodka. V drugi polovici 60. let prva obala še ni bila urejena. Nekega dne so nas poklicali, ker je bilo na obali ogromno podgan. Takrat smo imeli strupe na živčni bazi in ko smo pošpricali prve živali, so te začele cviliti in tedaj so vse preostale podgane skočile v morje in začele plavati proti Ankaranu. Neverjetno! Veste, tedaj je bilo vsepovsod polno podgan, večkrat se je zamašila tudi mestna kanalizacija zaradi njih.«

Zlatko: »Danes skupaj z luškimi skladiščniki in delavci obvladamo vsak sum na pojav glodavcev. Nasploh sta higiena in urejenost v luki dobra. To priznavajo tudi tujci. Luka Koper je urejen poslovni sistem. Med dvema že razvitima lukama Trstom in Reko se je uspela dvigniti in ju celo prehiteti.«

Mile: »Čudno je, da so naši politiki proti Luki, vedno so ji metali polena. Enkrat bodo videli, da to ni prav in da je njen razvoj v interesu države. Mi ji želimo, da bi s takim tempom kot do zdaj napredovala in širila dejavnost ter količine pretovorjenega blaga. Želimo ji, da se politika neha vtikati in jo ovirati pri njenem razvoju. Želimo si tudi, enako kot doslej, obojestranskega spoštljivega sodelovanja.«

Text in foto: Sonja Kranjec

Na delavnici o varovanju okolja in varnosti ter zdravju pri delu

Letos so se nekoliko prej kot običajno (28. avgusta) sodelavci s strokovnih področij, profitnih centrov in hčerinskih družb zbrali na tradicionalni letni delavnici o ravnanju z okoljem, varnosti in zdravju pri delu ter energetski učinkovitosti.

Številne aktivnosti, ki jih v Luki Koper izvajamo skozi vse leto, so predstavili **Franka Cepak, Elvis Belac in Goran Matešič**, vsi s področja varovanja zdravja in ekologije. Osredotočili so se na predstavitev letošnjih rezultatov in opravljenih izboljšav ter jih primerjali z načrtovanimi aktivnostmi. Svoje so prispevali tudi predstavniki posameznih terminalov, ki so povzeli realizirane aktivnosti po terminalih in njihove načrte za naslednje leto.

Ker prav v tem času intenzivno pripravljamo poslovni načrt za leto 2018, so bili tema delavnice tudi cilji za naslednje leto.

CILJI na področju varovanja zdravja:

- nič težjih poškodb,
- največ 17 poškodb pri delu na milijon opravljenih delovnih ur,
- izboljšanje varnosti v notranjem transportu – pod 25 izrednih dogodkov na milijon opravljenih delovnih ur.

CILJI na področju varovanja okolja:

- zmanjšanje emisij celokupnega prahu na vseh desetih lokacijah pristanišča na 250 mg/m²dan in največ 5 odstopanj od 120 meritev tekom leta,
- ohranjanje vrednosti imisij delcev PM10 (velikosti do 10 µm) na celotnem luškem področju pod 30

µg/m³ (v smeri proti Ankaranu, Koprju in Bertokom),

- ohranjanje odstotka ločeno zbranih odpadkov brez ladijskih odpadkov nad 89 odstotkov,
- zmanjšanje ravni hrupa v nočnem času v smeri mesta Koper na 48 dB,
- kljub povečanju pretovora in širitvi pristanišča pred najbližjimi objekti izven območja pristanišča ohraniti dnevno raven hrupa na 58 dB in večerno na 53 dB,
- posodobitev odvodnjavanja na obali terminala za razsute tovore in posodobitev čistilne naprave na terminalu za živino ter zamenjava nekaterih lovilcev olj,

- nič ukrepov (inšpekcijskih in internih) pri posegih v prostor,
- nič onesnaženj morja izven luškega akvatorija,
- ohranjanje specifične porabe energentov na ravni prejšnjega leta - kljub povečanju pretovora in skladiščnih kapacitet (za pogonsko gorivo 0,25l/t, za el. energijo 1,17 kWh/t, pitno vodo 6,4 l/t),
- zagotavljanje učinkovitega in ustreznega sistema oskrbe s požarno vodo na celotnem območju pristanišča.

Tekst in foto: Andrej Pučko

Vaja: preizkus pripravljenosti uspel

V sredo, 19. julija smo na križišču ob mostu čez Rižano izvedli vajo pripravljenosti pristojnih služb v primeru industrijske nesreče, ko je potrebno tako posredovanje na morju kot na kopnem. Po scenariju sta trčila viličar in cisterna, ki prevažata dizel. Ob trčenju je prišlo do preboja cisterne in izlitja dizel goriva, ki se je delno razlilo po kopnem, nekaj pa se ga je preko jaškov za meteorno vodo izlilo v Rižano. Razlito gorivo je nato tudi zagorelo.

Osnovni cilj vaje je bil preizkus delovanja novega Načrta zaščite in reševanja Luke Koper za industrijske nesreče ter vseh vpletenih enot. Preizkusili

smo delovanje sistema obveščanja, aktiviranja sil in sredstev ter komunikacijo ob nesreči, čas odzivanja enot, praktično delo na kopnem in na morju ter podobno.

Na vaji se je predvsem merilo odzivanje pristojnih zaposlenih s področja požarne varnosti in področja varnosti in zdravja pri delu ter ekologije in drugih odgovornih oseb, skladno z načrtom. V okviru enote za varovanje morja Luke Koper je sodelovala Maritimna enota Luka Koper INPO. Namen dogodka je bil tudi prepoznati točke, kjer lahko ukrepanje v primeru takih nesreč še izboljšamo.

Foto: Mateja Dominko

Kako varni smo na internetu?

Živimo v času, ko je poslovanje organizacij v veliki meri podprto z informacijsko tehnologijo in odvisno od nemotenega delovanja informacijskih sistemov. Vsako informacijsko okolje je izpostavljeno različnim varnostnim tveganjem, ki lahko povzročijo okrnjeno izvajanje ali celo popolno prekinitev poslovnih procesov. To lahko privede do izpada prihodkov ali povzroči dodatne, nepredvidene stroške za ponovno vzpostavitev nemotenega delovanja.

Razpoložljivost, celovitost in zaupnost informacijskih sistemov je za Luko Koper ključnega pomena, zato vzpostavljamo najsodobnejše varnostne mehanizme, ki zagotavljajo zaščito pred nedovoljenimi vdori v informacijske sisteme, zaznavajo poskuse vdora ter ščitijo proti napadom z zlonamerno programsko opremo (virusi). Vseeno se moramo zavedati, da varnostni mehanizmi ne morejo oz. zelo težko preprečiti človeške napake. Dobra informiranost in dostop do ustreznih informacijskih rešitev, predvsem pa dvig zavedanja in odgovornosti posameznika do ravnanja z zaupnimi podatki, je zato ključnega pomena tako v zasebnosti posameznika kot tudi za ustrezno obvladovanje informacij poslovne skrivnosti v podjetju.

Opozarjamo, da napadalci največkrat uporabijo tehnike **socialnega inženiringa**. To so predvsem tehnike zbiranja podatkov na socialnih družbenih omrežjih, ribarjenja in širjenja datotek, ki so okužene z zlonamerno programsko opremo (t. i. virusi) na e-mail naslov uporabnika.

VARNI NA INTERNETU

Od mene je odvisno vse.

www.varninainternetu.si

- **Socialna omrežja:** temeljijo na ustvarjanju lastnega profila in objavljanju osebnih podatkov. Z objavljanjem tovrstnih podatkov napadalcu omogočimo dostop do informacij, s katerimi lahko ukrade identiteto uporabnika in pride še do drugih osebnih podatkov, ki jih imamo shranjene drugje. Na spletu se tako predstavljajo kot mi, plačujejo z našim denarjem, govorijo in počnejo stvari v našem imenu.

Nasvet? Bodite pozorni na vsebino, ki jo objavljate na socialnih omrežjih. NE OBJAVLJAJTE OSEBNIH PODATKOV!

- **Ribarjenje** (ang. phishing): je nezakonit način zavajanja uporabnikov, s katerim napadalec želi pridobiti osebne podatke uporabnika ali celo prijavnne podatke (uporabniško ime in geslo). Napadalec največkrat postavi lažno spletno stran, ki je zelo podobna pravi (npr. prijavno okno spletne banke itd.) in nato z elektronskim sporočilom, zelo podobnim pravemu, uporabnike privabi k

uporabi. V elektronsko sporočilo napadalec običajno zapiše, da je prišlo do težav z uporabniškim bančnim računom, zaradi česar lastnika računa prosi, da se prijavi na spletno stran s svojimi podatki.

Nasvet? Tega nikar NE STORITE! Bodite pozorni pri obiskovanju nepreverjenih povezav na spletnih straneh. Preverite tudi naslov pošiljatelja – ne le ime in priimek, temveč tudi elektronski naslov, ki je lahko v tem sporočilu popolnoma drugačen od pravega pošiljatelja (primer: Janez Novak Luka Koper – abcmail01@abcsite.com).

- **Okužene datoteke (t. i. virusi):** lahko povzročijo izgubo podatkov (kot je bil na primer zelo odmeven izsiljevalski virus »WannaCry«) ali celo popoln nadzor nad uporabnikovim računalnikom. Škodljive kode živijo znotraj datotek, kot so npr. Wordove,

Excelove, PDF datoteke, fotografije, videoposnetki in druge. Okužene datoteke se najpogosteje širijo preko elektronskih sporočil, zato je treba biti pri odpiranju elektronske pošte še posebno pazljiv.

Nasvet? Pri prejemu elektronske pošte s prilogami in povezavami bodite izjemno previdni, saj so te lahko zlonamerne. Prepoznavni znaki za take elektronske pošte so: čudna angleščina, polomljen (slovenski) jezik, neznani in nesmiselni e-naslovi pošiljatelja, neverjetne ponudbe, eksotične lokacije, poziv k nakazilu denarja itd.. Priponk in povezav neznanih pošiljateljev ne odpirajte in jih izbrišite pa sicer pred odpiranjem preverite pošiljatelja.

Načinov za nezakonito pridobitev (odtujitev) podatkov je iz dneva v dan več. Pri uporabi informacijske tehnologije moramo biti zelo pozorni in se zavedati, **da nas ne antivirusni programi na naših napravah ne noben drug sistem ne morejo 100% zaščititi pred virusi.** Zato sta ključna **naša osveščenost** glede možnih posledic nepravilne uporabe informacijskih sistemov in **odgovorna uporaba.**

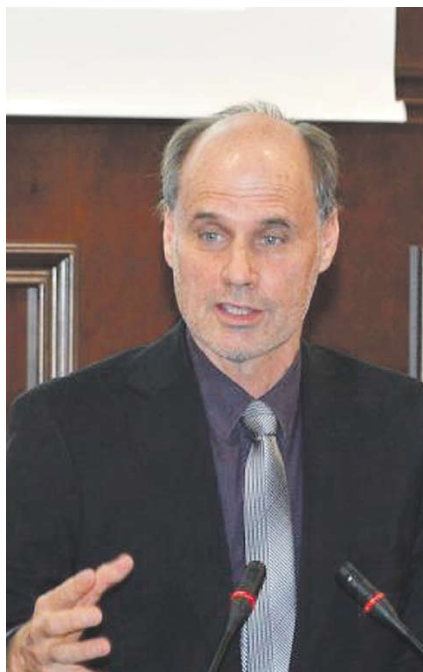
Aleš Horvat

Še več informacij o spletni (ne)varnosti ter praktičnih nasvetov si lahko preberete na spletni strani www.varninainternetu.si.

Zamenjali smo vse računalnike

Od marca do septembra je potekala migracija oz. zamenjava vseh delovnih postaj v celotni skupini Luka Koper. Stare računalnike smo zamenjali z novimi, ki imajo nameščeno najnovejšo Microsoftovo programsko opremo (Operacijski sistem Windows 10 in pisarniško orodje MS Office 2016),

dobili pa smo tudi večje sodobne monitorje. Skupno je bilo zamenjanih 550 postaj in kot je že v navadi, je podjetje Actual rabljene računalnike ponudilo v odkup zaposlenim, nam je še povedal **Taj Morel** iz področja upravljanja in razvoja poslovnih procesov.

Dragan Marušič,
rektor Univerze na Primorskem (UP)

»Natanko se spomnim, kdaj je nastala luka. Stanoval sem v centru Kopra in zaradi gradnje luke se nismo več hodili kopat v Ankaran. Kot vsak Koprčan spremljam njeno rast. Zagotovo je potrebno spraviti tovore stran s cest, ki so v Sloveniji ozko grlo. Nepojmljivo je, da so v tistih letih zmogli narediti prvi tir, zdaj pa že toliko let ne moremo zgraditi drugega. Pristanišče naj bo okno v svet, ne samo za Slovenijo! Luka pomeni določeno degradacijo prostora, a če jo že imamo, je ne smemo pustiti v upravljanje drugim.

V okviru univerze smo realizirali več projektov z Luko Koper. Na projektu merjenja onesnaženosti zraka s prašnimi delci delamo že vrsto let, še pred samim nastankom univerze. Odmeven je bil tudi projekt, ki smo ga zaključili s konferenco Kineziologija v ergonomiji: obvladajmo bolečino v križu, kjer smo preučevali in merili obremenitve na delovnem mestu žerjavista. Izpostaviti želim pomen sodelovanja med gospodarstvom in znanstvenoraziskovalno institucijo, ki lahko skupaj tvorita inovacije in novosti, ki predstavljajo tudi praktično rešitev za konkretne težave v organizacijah. Ko smo leta 2014 peljali neko srbsko delegacijo po pristanišču, nismo mogli čez tire, ker je pripeljal vlak. Lahko bi naredili projekt, da se logistične težave ne bi dogajale. UP je pripravljena sodelovati še pri drugih projektih. Imamo center odličnosti za trajno uporabo lesa v različnih delovnih procesih. Tu imamo zagotovljeno 5-letno financiranje iz EU in z nami sodeluje 20 strokovnjakov. To je izjemen potencial za večje sodelovanje tudi z Luko Koper.

Smo edina univerza, ki ima svoj štipendijski sklad, v okviru katerega podeljuje eno štipendijo tudi Luka Koper.

Luka Koper ima izreden potencial, lahko je katalizator in usmerjevalec nadaljnega

razvoja regije in pri tem bi lahko veliko pripomogla tudi UP. Lahko smo dober partner vsak zase, skupaj pa smo močnejši.

Ob jubileju želimo Luki Koper čim daljše življenje in naj ostane mlada!«

Borut Butinar, ravnatelj Gimnazije, elektro in pomorske šole (GEPŠ)

Luka Koper je že 60 let okno v svet. Toliko pomembnejše je, ker je edino slovensko pristanišče in leži na izredni logistični poziciji. Predstavlja najkrajšo pot do Srednje in vzhodne Evrope. Prav tako predstavlja veliko strateško prednost in pomembno vpliva na vlogo in geostrateško težo v Sloveniji, regiji in širše. Postavili smo jo Slovenci sami, z veliko volje, trmo, znanjem in vztrajnostjo. Mnogokrat smo ostali tudi brez politične podpore bivše države. Kljub temu je Luka Koper uspelo zrasti v največje severno-jadransko pristanišče.

Luka Koper želim, da bi se še naprej razvijala v varno in ekološko usmerjeno ter sodobno luko, ki bo znala odgovoriti na vse izzive 21. stoletja. Luka Koper je tudi preizkus širše slovenske države, ki mora dokazati, da je sposobna sama trajno in učinkovito upravljati z velikimi in geostrateško pomembnimi sistemi. Če tega ne bomo sposobni, bo dolgoročno vprašljiv tudi obstoj slovenske države.«

Tomaž Može, dolgoletni direktor in predsednik Primorske gospodarske zbornice in tri mandate nadzornik Luke Koper

»S pristaniščem sem povezan že od otroštva, saj sem kot stanovalec mestnega jedra od blizu spremljal njegovo nastajanje in razvoj. Kor prvošolček sem gledal vplutje in privez prve ladje Gorica, ki je prišla v Koper in tako otvorila novo zgrajeno pristanišče.

V spominu mi je ostala delovna ladja Peter Klepec, ki je leta poglabljala morje in ustvarjala pogoje za nadaljnjo širitev pristanišča. Kot otroci smo se po zgrajenem nasipu hodili kopat v Ankaran. To je bilo vedno lepo doživetje, ne samo zaradi opazovanja poglabljanja, lepo je bilo gledati, kako se zaradi plime in oseke morje pretaka v Škocjanski zaliv in obratno. Otroci smo bili najbolj zadovoljni, ko so v Koper pričeale prihajati ladje z bananami. V Kopru je bilo kar naenkrat v izobilju tega otrokom tako všečnega sadja. Tega v drugih mestih takratne države ni bilo. Med drugim je bil to tudi eden od začetnih majhnih detajlov v delu in razvoju pristanišča, s katerimi so se ustvarjali dobri odnosi z ljudmi v okolju in navezanost vseh nas na novo zgrajeno pristanišče in njegov razvoj.

Tako kot smo mi osnovnošolski rasli, tako je raslo in se z leti uspešno razvijalo pristanišče. Vedno sem tujim poslovnežem ob obisku Kopra kazal slike z grafičnim prikazom rasti pristanišča. To je skoraj nemogoče razložiti tujcem brez slikovnega materiala. Vse je navduševalo razmerje med velikostjo mesta in luškimi površinami. Ob pogledu tega tudi mi, ki vsak dan živimo s pristaniščem, vidimo, koliko je bilo v teh letih ustvarjenega in kakšen potencial oz. razvojni generator imamo.

Kot prebivalcu mesta Koper sta mi mogoče ravno zaradi tega od vseh drugih pomembnih dogodkov, ki jih je v teh letih Luka Koper dosegla in jih ni bilo malo, najbolj vtisnila v spomin otvoritev potniškega terminala za križarke in mestna obvoznica. Menim, da sta ti dve dejstvi oz. odločitvi v mnogočem pripomogle k še boljšemu sobivanju pristanišča z mestom in njegovem nadaljnjem uspešnemu razvoju v dobrobit vseh nas deležnikov.«

Luka Koper skozi oko filatelista

Filatelija je lahko hobi, stroka, zanimanje, v resnici pa že prerašča v umetnost in znanost. V majhne sličice se trudi ujeti svet danes in včeraj, obeležuje posebne dogodke, korake človeštva,

majhne in velike zgodbe. Ena takih je tudi koprsko pristanišče, ki s seboj nosi že 60 let dogodkov, ljudi, dosežkov, na milijone ton različnega blaga in zgodb.

Prvič so slovenski filatelisti pristanišče prenesli na poštne pošiljke leta 1967, ko je bila dokončana železnica od Prešnice do Kopra. Filatelističnih obeležij posebnih pristaniških mejnikov je bilo do danes sicer že veliko. Trenutno aktualni in zadnji v vrsti so priložnostna osebna znamka, razglednica in žig ob 60. jubileju Luke Koper, ki so jih pripravili v Filatelističnem klubu Koper.

zgodovina našla svoj prostor tudi v obliki razstave. V **preddverju upravne stavbe Luke Koper** je predstavljen pogled filatelistov na edino slovensko tovorno pristanišče. Razstava je dokaz, da so pisemske kuverte, dopisnice, znamke in poštni žigi lahko tudi svojevrstno dokumentarno gradivo, s katerim pomembni dogodki ostanejo zapisani za vedno. Zasluga, da so se pomembni dogodki in

Prva priložnostna pisemska ovojnica sega v leto 1967, obeležuje pa prihod prvega vlaka v Koper oziroma zaključek gradnje železniške proge Koper – Prešnica.

Priložnostno razglednico in znamko so izdali ob letošnji 60. obletnici Luke Koper. Razglednico s priložnostnim žigom na znamki imenujejo maksimum karta, saj motiv na razglednici v kar največji meri posnema vsebino na osebni znamki.

Sledili sta dve priložnostni pisemski ovojnici z žigom, in sicer v počastitev najprej 15. in nato še 20. obletnice Luke Koper.

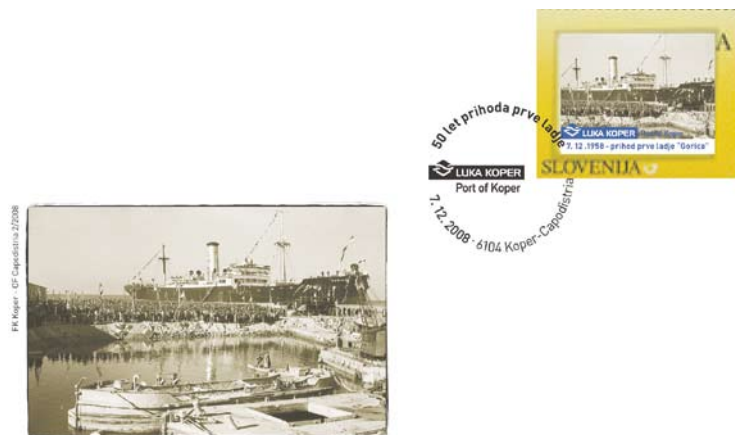
Predsednik kluba **Mitja Pelicon** je ob tem dejal: »Luka je ena največjih in najpomembnejših podjetij v našem prostoru, zato smo se koprski filatelisti strinjali, da si zasluži ovekovečenje 60. rojstnega dne. Naše pobude so bili v Luki veseli, zato je sodelovanje tudi tokrat obrodilo kakovosten izdelek.«

jubileji edinega slovenskega tovornega pristanišča tudi filatelistično obeležili, gre Filatelističnemu klubu Koper, ki celotno arhivsko gradivo tudi skrbno hrani.

Filatelite in ljubitelje vabimo, da se zglasijo v naši službi za odnose z javnostmi, kjer jim bomo z veseljem odstopili jubilejno razglednico in znamko.

V znamenju jubileja pa je v barvite sličice in po svetu potujoče pošiljke zabeležena

Tatjana Jazbec in Mateja Dominko

7. december 1958 - prekoceanski parnik "Gorica" je prva ladja, ki je priplula v edino slovensko trgovsko pristanišče.
7. december 1958: the freighter Gorica moors at Koper, and becomes the first ship to use Slovenia's newly established commercial port.

7. decembra 2008 je minilo 50. let od prihoda prve ladje Gorica v koprsko pristanišče. To pomembno obletnico so obeležili na pisemski ovojnici in razglednici s priložnostnim žigom.

Obiskovalci letošnjega pristaniškega dne so lahko na poštnem okencu pozdrave bližnjim poslali na priložnostni razglednici, posvečeni 60. jubileju Luke Koper.

Doživetje največjega evropskega pristanišča in njegovega mesta

Študijska pot v Rotterdam je bila zame dragocena izkušnja. V le nekaj dneh sem spoznala, zakaj se veliki ladjarji tako težko odločajo opustiti tradicionalni sever in se preusmerjajo na veliko mlajše (in manjše) luke. Udeležila sem se spektakularnih in vsebinsko polnih pristaniških dni, kjer mesto praznuje z luko. In končno sem obiskala Futureland, center za obiskovalce na dihjemajočem Maasvlakte2 ter muzej pomorstva v centru Rotterdama, kjer so luko znali približati odraslim in otrokom. Pod črto mojih zapiskov je jasno nekaj: če hočeš biti velik, si morajo tudi ljudje okrog tebe želeli rasti s teboj. V vseh smislih in drznih dimenzijah.

Rotterdam se je izkazal za pristaniško mesto ne le, ker je tako pisalo na pisanih vabilih za dogodek, ki ga z navdušenjem celo leto pričakujejo prebivalci mesta in okolice. Z Rotterdamom so te dni živeli vsi, ki tam bivajo, delajo ali pa ga obiskujejo iz spoštovanja, še bolje – iz ponosa. Dogodek si v treh dneh vsako leto ogleda okrog **400.000** obiskovalcev, od tega največ lokalnih prebivalcev, pri organizaciji priskoči na pomoč **200** prostovoljcev, **plačljive** vodene ogledne pristanišča ponudijo radovednežem dva tedna pred dogodkom in kapacitete razprodajo v nekaj dneh.

Prvi največji sponzor dogodka je jasno pristanišče, drugi mesto Rotterdam, tretji vojna mornarica, budžet pa je letos, ko praznujejo 40. obletnico dogodka, okrogel **1 milijon** evrov.

Mesto je tudi med letom živi muzej, poln plovil in strojev, ki zasedajo svoje mesto na reki ali na kopnem. Na veličastni reki (New) Maas in njenih bregovih pa se z nastopi na ogled postavijo domala vsi, ki kaj pomenijo in imajo kakorkoli opraviti s pristaniščem.

Mornarica, reševalci, vojska in vsi ostali vsak dan priredijo veličasten šov na vodi, sponzorsko, za mesto.

Razstavljalci plačajo za udeležbo in tudi če si od predstavitve na dogodku ne morejo obetati direktnega zaslužka, jim je kristalno jasno, da te dni tam pač morajo biti. Ne glede na denar, vreme ali (ne)smiselnost predstavitve za tovrstno publiko.

Potovala sem tudi na na nižino, kjer se je rodilo novo pristaniško mesto – Maasvlakte2, kot ga imenujejo. Na prostrani umetni obali severnega morja, kjer se Maas združuje z oceanom in odpira vhod ladjam, ki se približujejo objemu nepregledne vrste dvigal, me je čisto zares stisnilo. Vstaja novega pristaniškega mesta iz vode z mega strukturami, 4 elektrarnami, ki poganjajo infrastrukturo, tone in tone železja ... Postal me je strah človeštva.

Šoferja metroja sem enkrat med vožnjo na drug konec mesta vprašala, kako se živi s tako polno lukko na pragu doma. Ni vedel, da prihajam iz ene od najboljših in najbolj ambicioznih evropskih luk, zato bi mi lahko »prodal« karkoli. Da živi na sredini luke in sta zraven rafinerija in terminal za tekoče tovore, pa nikoli ni težav. Sem in tja malo zasmrdi, ko potegne kakšen veter z one strani, ampak nič hujšega, zrak se hitro sčisti. Malo hrupa so se že navadili, svetlobo pa ponoči vsak rabi, tudi on zvečer prižge luči svojega avta. Ne, nimajo problemov, mi je še povedal in ni mogel skrivati ponosa na Njihovo lukko.

In na las podobnih zgodb sem slišala še veliko, turistični delavci, poslovneži, pa mladina, otroci in upokojenci – živijo v pristaniškem mestu in so najboljši ambasadorji tako mesta kot luke.

Luka daje delo in nosi denar, pomlajuje mesto in ga barva v vse kulture tega sveta. Mesto ji vrača s sprejemanjem, sožitjem in sobivanjem.

Tekst in foto: Mateja Dominko

Z nami gre lažje

Bogato poletno dogajanje na Obali s pomočjo sredstev iz sklada Živeti s pristaniščem.

Nessun dorma - operne arije v soju sveč

7. avgusta je bil Titov trg v Kopru prizorišče koncerta opernih arij Nessun dorma. Koncert si je ogledalo približno 600 domačinov in turistov, ki so prisluhnili najbolj znanim arijam italijanskih skladateljev. V soju sveč in mogočni kulisi Pretorske palače je 48-članski mednarodni orkester zaigral 18 uspešnic operne glasbe od Mozartovega Don Giovannija, Belinnijeve Norme, Verdijevih oper Rigoletto in Seviljskega brivca, do Puccinijevh Tosce in Turandota. Koncert sodi v projekt Tespisov voz (orig. Il carro di Tespi) dirigenta **Alfreda Barchija** iz Društva Filarmonia iz Vidma. Z njim želi dirigent italijansko opero približati širšemu občinstvu, še zlasti v mestih, kjer nimajo opernih hiš.

Jeff festival

Foto: Kim Shine photography

Med projekti, ki jih že več let podpiramo, je Jeff Festival, ki je letos praznoval svoj 15. jubilej. V idiličnem okolju vrta Pokrajinskega muzeja so nastopile skupine iz številnih evropskih držav in Južne Amerike, ki črpajo navdih iz jazz, etno in funky repertoarjev. **Tanja Nastovski**, vodja trženja JEFF festivala: »Jeff Festival je eden izmed pomembnejših kulturnih in družabnih festivalov, ki popestrijo staro mestno jedro Kopra in skrbijo za kakovostno kulturno dogajanje v mestu in širši regiji skozi celo poletje. Luka Koper nam kot stalni sponzor nudi podporo in omogoča, da vsako leto izpeljemo kvaliteten glasbeni in spremljevalni program ter pripeljemo uveljavljene glasbenike, za kar smo ji iskreno hvaležni.« Dogodek so dopolnile razstave mladih umetnikov iz slovenske Istre in ponudba istrskih dobrot v kulinarinem kotičku.

Poletni festival Piran

Za popestritev kulturne ponudbe v času turistične sezone in predstavitev slovenskih umetnikov, so na piranski izpostavi Javnega zavoda RS za kulturne dejavnosti tudi letos organizirali Poletni festival Piran, ki je potekal na Tartinijevem trgu od 23. julija do 6. avgusta. Pripravili so pester program z baletnimi večeri, nastopi raznih pevskih skupin, večeri komorne glasbe in folklore.

Mednarodni mediteranski folklorni festival - MIFF 2017

Foto: Društvo Val Piran

15. rojstni dan je letos praznoval tudi festival MIFF, ki je gledalce očaral z barvitimi nastopi folklornih skupin; plesalo se je od temperamentnega flamenka, alpskih poskočnic, dinamičnih slovaških plesov, do baletno usklajenih latvijskih plesov. Festival je potekal v Piranu, Portorožu, Kopru in Izoli v organizaciji Folklornega društva Val Piran in Zveze kulturnih društev Karol Pahor.

Akvarij Piran

Foto: Akvarij Piran

V edinem slovenskem akvariju v Piranu so poleti postavili na ogled nov bazen, ki prikazuje podvodno življenje na stebrih pomolov Luke Koper. Takole so nam povedali: »Slovensko morje kljub svoji majhnosti ponuja zelo raznolika življenjska okolja s presenetljivo pestrostjo flore in favne. Luka Koper pokriva obsežen del naše obale in glede na specifičnost ter precejšnjo dinamičnost tega okolja le redko pomislimo na življenje, ki ga skriva pod morsko gladino. Ko se potopimo v temačne vode pristanišča, nas preseneti neverjetna barvitost in poraščenost podvodnih stebrov z morskim življenjem. Podvodne dele stebrov pomolov si je namreč za dom, skrivališče ali razmnoževanje izbrala neverjetno raznolika množica morskih organizmov, ki smo jih želeli prikazati našim obiskovalcem.«

Mateja Clarici

Silos praznuje 30 let

Silos za žita, takrat najzahtevnejši projekt v zgodovini pristanišča, je z idejnimi rešitvami svoje dimenzije in podobo dobil leta 1984. Vsebina projekta je bila zaradi svoje obsežnosti razdeljena na več objektov: silos s strojnico, obalo dolžine 180 metrov z dvigalom za nakladanje in razkladanje tovora, vagonске nakladalne in razkladalne postaje ter železniške tise z vso potrebno komunalno infrastrukturo. Izvajalec gradbenih del GIP Gradis, TOZD Gradbena enota Koper, je s pripravjalnimi deli pričel spomladi leta 1985. Za temeljenje so uporabili pilote dolge od 38 do 47 metrov, silos pa gradili s posebno tehnologijo drsni opazev. Za opremo in njeno montažo sta poskrbeli podjetji Goša iz Smederevske Palanke in Metalna iz Maribora. Veliko truda in energije pa so takrat vložili tudi v računalniško zasnovo krmiljenja in upravljanja celotnega terminala. Projekt je bil zaključen junija leta 1987, julija pa smo ob obalo silosa že privezali prvo ladjo Gospić, ki je v Koper pripeljala 26.000 ton soje za jugoslovansko tržišče. Novo pridobitev smo poslovnim partnerjem na krajši slovesnosti predstavili v oktobru istega leta.

(vir Luški glasnik 1987, št. 5, 9 in 10)

BILI SO PRIČE GRADNJE SILOSA

Odgovoren za vgradnjo tehnološke opreme je bil **Ivo Krnel**. Vprašali smo ga, kako so se lotili tako ogromnega objekta, ki mu v bližini ni para. »Ne samo v bližini, to je eden redkih tako kompliciranih objektov v svetu. Ker smo hoteli, da se v silosu vrši več operacij hkrati. Vedno smo hoteli biti nekaj več. Predstavniki švicarskega podjetja Büchler, ki je nadzorovalo delo, so se prijeli za glavo, ko so videli, kaj vse hočemo imeti. Razkladanje z vagonov in ladij, nakladanje na kamione, istočasno elevacija v silosu. To je bil velik in zahteven projekt tudi za njih. Razvili so posebne verižne transporterje, saj smo hoteli imeti zmogljivost 500 ton žita na uro, medtem ko so drugi dosegli maksimalno 250 ton. Izziv je bil, kako 500 ton žita spraviti iz kleti do vrha silosa in v celice. Problem je bil tudi možnost prašne eksplozije, ker transporterji lomijo zrnje.

Pri gradnji in opremi je sodelovala cela vrsta podjetij in zavodov, najboljših, kar jih je bilo. Krmiljenje je prevzelo Gorenje, tu so bili še Jugoinspekt, ZRMK, Invest Biro ...«

Silos sestavlja 24 celic višine 45 metrov in z 12 medceličnimi prostori premore kar 60 tisoč ton skladiščne kapacitete.

Foto: arhiv Luke Koper

Od vsega začetka je na silosu delal **Dragan Lazović**: »Delal sem pri podjetju Goša ELO iz Smederevske Palanke, ki je na silosu postavljala elektro opremo. Ko se je montaža bližala koncu, so me poslali v Koper na silos. Prišli smo ekipa vzdrževalcev, da bi še kaj končali, popravili kakšen del, preverili, če vse deluje pravilno. Komunikacija je potekala samo po enem telefonu. Tako je na primer dežurni vzdrževalec tekel gor na silos, da bi nekaj popravil, nato pa pritekel nazaj, da je povedal, kaj je naredil. Ni bilo lahko. Ampak smo se znali delavci skupaj z direktorjem in vsemi odgovornimi skupaj družiti in zabavati. Večkrat.

Spomnim se, kako ogromno gradbišče je bilo to. Tistega leta je bila huda zima. Delavci so delali po 12 ur, v samskem domu v stari bolnici v Ankaranu pa ni bilo dovolj tople vode, tako da so komaj čakali, da bodo delo končali in odšli. Jaz pa sem prišel konec maja, v sezoni plaž, tako da mi je bilo fajn. Ko je Luka rabila vzdrževalce, sem se

javal na razpis. Ostal sem, ker pa si nisem uredil državljanstva, sem po treh letih moral oditi delati drugam čisto nekaj drugega, vendar sem po potrebi še pomagal na silosu. Po desetih letih sem drugih deset let imel svoj s. p. in delal na silosu, zdaj pa sem že tri leta ponovno zaposlen v Luki - na silosu.«

Vrsto let ostaja »zvest« silosu tudi **Pavel Lokovšek**, ki se z nostalgijo spominja vrhuncev v življenju silosa: »Leta 1998 smo pretovorili 800.000 ton pšenice, kar je bil neverjeten rekord. V tistih časih smo bili ekipa na dvigalih, upravljalci naprav in strojev, vsi smo delali vse, sami smo polnili barke in vzdrževali ves sistem. Pozneje so zaradi pomanjkanja tovora ekipo zmanjšali, tako da nas je premalo in težje oblikujemo dve izmeni. Silos nujno potrebuje vzdrževanje. Morali bi usposobiti mlajši kader in jim predati svoje znanje, ki smo ga pridobili z leti. Škoda bi bilo to zanemariti.«

Tatjana Jazbec in Sonja Kranjec

Foto: Jaka Jeraša